

WIRUSY

na granicy życia

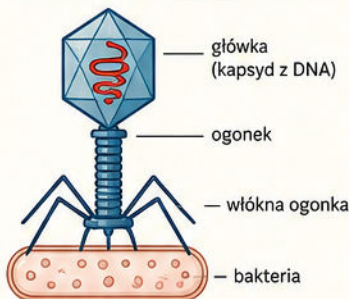
edubiologia.pl

1 BUDOWA

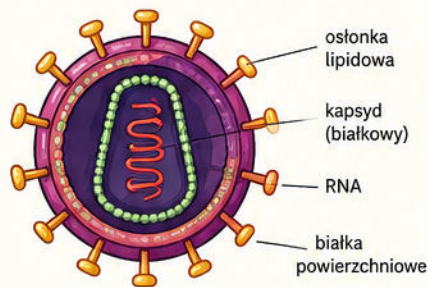
Wirus składa się z niewielu elementów:

- **kapsyd** – osłonka białkowa chroniąca materiał genetyczny
- **materiał genetyczny – DNA ALBO RNA** (nie oba naraz)
- **osłonka lipidowa** – u niektórych wirusa, pochodzi z błony komórki gospodarza.

BAKTERIOFAG (np. faga T4)

HIV – wirus otoczkowy

2 CECHY

Bezkomórkowe – nie mają budowy komórki.

Brak własnego metabolizmu – nie pobierają energii ani nie syntezują białek.

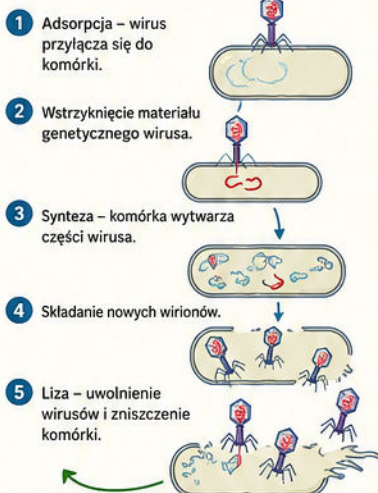
Namnażają się TYLKO w komórce gospodarza – pasożyty bezwzględne.

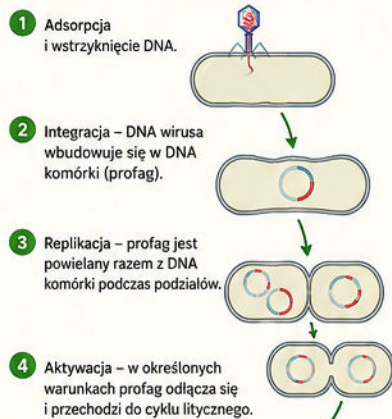
Poza komórką gospodarza są obojętne metabolicznie i mogą tworzyć formy przetrwalnikowe.

3 CYKL ROZMNAŻANIA

A. CYKL LITYCZNY – niszczy komórkę gospodarza

B. CYKL LIZOGENICZNY – materiał wirusa wbudowany w DNA gospodarza

4 CHOROBY WYWOŁYWANE PRZEZ WIRUSY

Grypa

COVID-19

Odra

Różyczka

Ospa wietrzna

WZW (żółtaczka)

AIDS (HIV)

Opryszczka

5 PROFILAKTYKA

Szczepienia
– zapobiegają wielu chorobom wirusowym.

Higiena
– mycie rąk, unikanie bliskiego kontaktu z chorymi.

Ochrona
– maseczki, wietrzenie pomieszczeń, zdrowy styl życia.

UWAGA!
Antybiotyki **NIE** działają na wirusy, ponieważ nie mają one budowy komórkowej!

ZAPAMIĘTAJ!

- ✓ Wirus = kapsyd (białkowy) + materiał genetyczny (DNA LUB RNA).
- ✓ Wirusy są bezkomórkowe i namnażają się tylko w komórce gospodarza.
- ✓ Istnieją dwa główne cykle: lityczny (niszczy komórkę) i lizogeniczny (ukryty w DNA).
- ✓ Na choroby wirusowe pomagają szczepienia i higiena, a nie antybiotyki.

